

Åbent brev til BUU og BUF

Sproglig mangfoldighed eller ej

Vi har brug for tosprogede lærere i folkeskolen!

Lige siden familiesammenførte indvandrerbørn fra lande udenfor Europa og USA samt flygtningebørn begyndte at ankomme til Danmark, har det været diskuteret, hvordan vi bedst får lært disse børn at tale et dansk, som sætter dem i stand til at indgå i vores uddannelsessystem.

En utrolig vigtig diskussion, som da også har bragt mange kompetente og andre mindre kompetente indlæg på banen.

Meget ofte har det handlet om, at børnene skal have mere danskundervisning i skolen og i fritiden. For nogle er det blevet udlagt sådan, at man kun måtte snakke dansk disse steder og ikke måtte bruge sit modersmål. Jeg har endda hørt et kommunalbestyrelsesmedlem i en omegnskommune citeret for, at man ikke kan have andre modersmål end dansk, når man bor i Danmark. Et udsagn som må siges at have fødderne solidt plantet i den blå luft!

Dette er man selvfølgelig godt klar over i Københavns Kommune. Her har man i mange år haft en stor andel af børn med en anden etnisk baggrund end dansk. På nogle skoler har denne gruppe børn været større end den etnisk danske.

Så der er faktisk brugt mange ressourcer på at lave forsøgsundervisning på området. Der har været meget efteruddannelse af lærere, og man har ansat en række lærere med samme etniske baggrund og sprog som nogle af de større grupper af elever.

Alligevel er resultaterne ikke altid som forventet. For nogle grupper går det rigtig fint. På samme niveau og endda i nogle tilfælde over deres jævnaldrende danske kammerater. For andre grupper er "gab" mellem deres og de andres præstationer stadig alt for stort!

Forklaringen på dette er selvfølgelig, at også børn med indvandrer eller flygtningebaggrund er meget forskellige. Nogle kommer fra lande, hvis uddannelsessystem er sammenligneligt med vores, andre fra lande hvor der er store forskelle eller systemet er måske brudt helt sammen på grund af krig eller andre katastrofer.

For de børn, som kommer med krigstraumer og/eller brudte familiemønstre i bagagen, er det ikke så ligetil at lære dansk.

Børn kan ikke se så logisk på situationen som voksne De tænker ikke: Det er vigtigt for mig at lære dansk, hvis jeg skal klare mig i dette samfund, og derfor må jeg arbejde hårdt med lige netop det!. De er opfyldt af utryghed over alle de fremmede omgivelser, de ikke kender, eller bekymringer for familien eller.....

De kan heldigvis også fortabe sig i leg, og være mere optaget af alle de nye muligheder og venner de får.

For disse børn og for en række andre børn imellem de veltilpassede og de utilpassede familier er de tosprogede lærere uhyre vigtige.

De kan tale deres modersmål eller noget, der ligner, de har samme kulturelle baggrund mht. levevis og religion, og de har forståelse eller kendskab til de problemer, immigration har indbygget i sig.

De tosprogede lærere kan bygge bro mellem børnenes familier og det danske skolesystem, og de kan medvirke til at skabe den tryghed, som for alle børn er fundamentet for læring.

Dette har Københavns Kommune også godt vidst. I mange år havde man en afdeling i forvaltningen, der specifikt arbejdede med området tosprogede elever, tosprogede lærere, modtageklasser, sprogcentre osv.

Ledergruppen på de københavnske skoler og også en del konsulenter og menige lærere har været på studiebesøg i Canada og især London i området Islington.

Her har man kunnet studere de nyeste metoder til integration af alle elever i skolen. Målet er at alle uanset sproglig, kulturel eller økonomisk baggrund skal kunne opnå den samme mulighed for uddannelse! Og foreløbig er resultaterne gode, hvilket man kan læse om i mange rapporter fra disse steder.

Et af hovedpunkterne i deres tilgang til undervisning er en massiv synliggørelse af, at forskellige sprog og kulturer skal behandles ligeværdigt. Der er et stort fokus på kulturel mangfoldighed og stor tilstedeværelse af lærere med mange forskellige etniske baggrunde.

Formentlig er årsagen til skolevæsenets succes disse steder at finde i den kendsgerning, at man har brugt tid til at diskutere det fornuftige i disse teorier på skolerne, blandt lærerne og andet fagfolk, og til sidst har skoleforvaltning og ansvarlige politikere taget en beslutning om systemets gennemførelse. Her efter har alle skoler fået pålagt at følge den udstukne kurs.

Sådan har det ikke været i København. Her har som sagt været masser af gode tiltag. Bl.a. førromtalte afdeling for tosproget undervisning. Men den afdeling var åbenbart nem at pege på, da der skulle spares. Hele afdelingen blev fyret, og området skulle "mainstreames", som det lød.

Det var fatalt for os menige lærere, som arbejder med området på skolerne, men nu er der heldigvis ved at dukke en række nye, udmærkede tiltag op igen.

Man har også ansat en række tosprogede lærere bl.a. til forsøg med tokulturelle klasser. Disse forsøg er nu nedlagt, og på nogle skoler har man ikke forstået at udnytte de tosprogede læreres kompetencer og har eksempelvis brugt dem som vikarer.

Det har så gjort, at de tosprogede lærere er nemme at pege på, når nye besparelser skal findes.

Man har så meldt en kvote ud til de enkelte skoler. Ikke i forhold til anvendelse eller behov, men i forhold til antal. På vores skole var kvoten 1,3 lærer. De 0,3 er så siden forsvundet. Ud af de 3 tosprogede lærere som har gjort et stort og nødvendigt arbejde for vores mest udsatte elever, skal vi sige farvel til de 2.

Det vil sikkert også berøre tilbuddet om modersmålsundervisning, som man ellers har vedtaget skal være der. Men ikke mange af de mindre elever har mulighed for at tage imod dette tilbud, hvis det ikke findes på skolen, men et andet sted ude i byen.

Det har været en lang og sej proces for de involverede lærere (og ikke at forglemme ledelsen) at få dette til at falde på plads. Og der venter nye besparelser forude. I budgettet for 2016 er der planlagt en besparelse på samlet set 9,6 mio. kr. på at afskaffe tosproget undervisning.

Med den viden, man har på området, hvorfor er det så disse områder, der skal holde for så massivt?

- Er det fordi det er svært at måle effekten af børns tryghed på deres resultater?
- Er det fordi forældregruppen ikke er den der råber højt, når deres børn rammes af nedskæringer? (Nogle af dem har jo ikke engang stemmeret endnu)
- Er det fordi kommunens politik på dette område nok er båret af gode hensigter, men ikke af en langsigtet, forpligtende plan?
- Er det fordi man ikke har sørget for at opkvalificere de tosprogede lærere til at kunne bestride mere forskelligartede opgaver? (Mange af dem har været ansat i kommunen i 15-20 år eller mere.)

En m-klasselærer bad en ansat på området i forvaltningen om at indkalde modtageklassernes lærere i kommunen, for at snakke om denne situation, og ville gerne have haft det udvidet med lærere på sprogcenteret.

Der kom svar tilbage om, at det mente vedkommende ikke var relevant.

Men det er det. Det er uhyre relevant at få diskuteret, hvordan dette område skal udvikle sig. Der skal diskuteres, og indhentes viden fra kompetent side (Vi har en professor, Anne Holmen, på

området!) og der skal træffes nogle beslutninger fra ansvarlig side, så vi kan arbejde efter de samme retningslinjer ude på skolerne. Vi har ikke brug for flere forsøg med undervisning på to-sprogsområdet. Vi har brug for ro og stabilitet til at gennemføre de landevindinger, der er foretaget, og som vi ved virker.

Vi har fx brug for at få de tosprogede lærere genansat, og for at der ikke sker yderligere nedskæringer på området.

KLF-afdelingen på Grøndalsvængets Skole / v. Irene Hansen

KØBENHAVNS KOMMUNE
Børne- og Ungdomsborgmesteren

KLF - afdelingen på Grøndalsvængets Skole
v. Irene Hansen
irenefrhansen@gmail.com

23-06-2015

Sagsnr.
2015-0145480

Dokumentnr.
2015-0145480-6

Kære Irene Hansen

Tak for dit brev, som jeg modtog den 11. juni, hvor du skriver om undervisningen af tosprogede i vores skoler.

Først og fremmest vil jeg gerne udtrykke min store respekt for det arbejde, der bliver gjort på vores skoler for at give børn og unge med indvandrer- eller flygtningebaggrund de bedste muligheder for at klare sig godt, både fagligt og socialt. Og jeg er naturligvis helt enig i, at en del af disse børn og unge har udfordringer med i bagagen, der skal tages højde for, når vi vurderer deres skolegang.

Som du skriver, har vi i Københavns Kommune brugt mange ressourcer på området. Det vil vi også gøre fortsat, men jeg er i den forbindelse meget optaget af, at vi bruger vores kræfter og ressourcer bedst muligt. Derfor havde vi også sidste år en længere proces i Børne- og Ungdomsudvalget, der mandede ud i en række nye initiativer om sprog og integration, som blev endeligt vedtaget på udvalgmødet d. 5. november 2014. Både lærere, pædagoger og skoleledere kom med input i den indledende fase, og der kom i høringsperioden mange gode og relevante synspunkter fra skoler og institutioner, hvilket gjorde, at flere af forslagene blev justeret.

Ved valg af initiativer lagde vi vægt på, at de skulle være baseret på solid viden og praktiske erfaringer med, hvad der gør en forskel. Det resulterede f.eks. i initiativer som tidlig indsats i vores dagtilbud, styrket videnoverdragelse, intensive læringsforløb i form af turboforløb og Københavner-Akademiet for drenge med et fagligt efterslæb. Desuden besluttede vi, at de penge, som vi afsætter på området, i højere grad end tidligere skal målrettes, hvor der er behov. Det vil en kommende tildelingsmodel til skolerne tage højde for.

En del af finansieringen af de nye, målrettede initiativer blev som bekendt taget fra bevillingen til tosprogede lærere. Jeg synes, at det var en vanskelig beslutning, for der er ingen tvivl om, at der er tale om en gruppe lærere, som har gjort en stor indsats gennem årene. Og jeg er helt enig i, at den efterfølgende proces har været hård, både for de berørte lærere, deres kollegaer og lederne på skolerne.

Når vi alligevel har valgt at omfordele midler fra bevillingen til de tosprogede lærere til de vedtagne initiativer, og når vi - i forbindelse med andenbehandlingen af Budget 2016 i Børne- og

Rådhuset
1599 København V

Telefon
3366 2000

Telefax
3366 7038

E-mail
borgmester@buf.kk.dk

EAN nummer
5798009386182

www.kk.dk

Ungdomsudvalget - har besluttet at fjerne bevillingen til tosproget undervisning, skyldes det, at vi ikke mener, at pengene gør bedst gavn her.

Fjernelsen af bevillingen skal ikke ses som udtryk for manglende anerkendelse af de enkelte tosprogede læreres arbejde gennem tiden. Men i stedet at grundlaget for denne type undervisning har ændret sig. Den oprindelige idé bag etableringen af tosproget undervisning var, at der i en klasse med en gruppe elever med samme modersmål blev tilknyttet en lærer med tilsvarende modersmål. Virkeligheden er imidlertid, at mange skoleklasser har en stor sproglig mangfoldighed med elever med mange forskellige sproglige baggrunde. Samtidig har eleverne typisk ikke to adskilte sprog, som de gør brug af henholdsvis derhjemme og i skolen.

Vedrørende modersmålsundervisning, som du nævner i dit brev, vil vi fortsætte med at have undervisningen så tæt på eleverne, så vidt det er muligt. Her er vi dog udfordret af, at der ser ud til at være en faldende søgning til tilbuddet, hvilket formentlig til dels skyldes elevernes længere skoledag. Sammenlægning af hold kan derfor i nogle tilfælde blive nødvendigt. Det har vi dog først et overblik over i august måned, fordi der fortsat er åbent for tilmelding til modersmålsundervisning.

Vi vil i den kommende tid tage stilling til, hvordan M-klasserne i endnu højere grad bliver et springbræt for elevernes videre skolegang, end hvad tilbuddet generelt set er i dag. I den forbindelse skal der blandt andet ses på, hvordan koblingen gøres bedre for eleverne mellem M-klassen og deres kommende klasse, herunder at der sker en tidligere udslusning, vel at mærke hvor det fagligt og socialt giver mening. Lærere i M-klasserne skal naturligvis inddrages i dette arbejde.

Tak, fordi du tog dig tid til at skrive til mig.

Med venlig hilsen

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Pia Allerslev', written in a cursive style.

Pia Allerslev